

Тамілова Я., курсант навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри юридичного документознавства Національної академії внутрішніх справ *Клименченко С. Д.*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Сьогодні Україну можна вважати європейською країною, але, на жаль, навіть не кожен політичний діяч досконало володіє державною мовою.

Фундаментальними причинами низької культури усного мовлення є порушення системи вимог, регламентування, значний вплив суржику й недостатнє знання засад літературної вимови. Тому надзвичайно важливим залишається питання проблеми культури мовлення у суспільстві.

Професія поліцейського, як знавця юриспруденції та захисника публічного порядку, передбачає виступи на конференціях перед значною кількістю слухачів і телеглядачів, активне спілкування з громадянами України та іноземцями, розмова із суспільно небезпечними людьми. Саме тому культура мовлення кожного працівника Національної поліції повинна бути на доволі високому рівні, адже від цього залежить те, як співрозмовник відреагує на Ваше прохання, Ваш правовий припис.

Культура мовлення – це сукупність таких якостей, які найліпше впливають на адресата з урахуванням реальної ситуації, поставленої мети, передбачених завдань: точність, зрозумілість, чистота мови, багатство й розмаїтість, виразність, правильність. Для того, щоб покращити власну культуру мовлення видається доцільним дотримуватися таких умов. По-перше, заздалегідь підготуватися до спілкування: скласти план майбутньої розмови (промови), зібрати та систематизувати матеріали з предмета спілкування, умотивувати аргументи на користь своєї позиції та спробувати передбачити контраргументи іншої сторони. По-друге, навчитися орієнтуватися в ситуації та встановлювати контакт із співрозмовником. Надзвичайно важливо дбати про створення

сприятливої для ненапруженої розмови атмосфери спілкування. Наприклад, продемонструйте свою повагу, доброзичливе ставлення та увагу до співрозмовника, уникайте будь-якої критики, зверхності та негативних оцінювань.

По-третє, під час обговорення питання (проблеми) варто дотримуватися лаконічності, доступно викладати свою інформацію, уважно вислуховувати співрозмовника та дотримуватися правил живомовного етикету, незважаючи на те, наскільки експресивно й негативно Вам відповідали.

Найбільш важливим є вміння аргументувати свою позицію, тобто навести влучні та переконливі логічні докази. Для того, щоб прийняти правильне рішення, потрібно запропонувати декілька власних варіантів вирішення проблеми, після чого уважно вислухати висновки співрозмовника та обрати найбільш влучний, такий, який задовольняє обидві сторони, варіант.

Під час спілкування із суспільно небезпечними людьми слід враховувати психологічні аспекти співрозмовника, спробувати визначити його настрій та вирахувати майбутні дії, які можуть становити загрозу суспільству. Поліцейський має володіти комунікативною професійно орієнтованою компетенцією. Надзвичайно важливим елементом під час розмови з такою особою є вміння не виказувати ні найменшої роздратованості, страху, в будь-якому випадку триматися впевнено.

Отже, щоб бути зразковим, мовлення має характеризуватися такими найважливішими ознаками:

- змістовністю (розкриття суті висловлювання);
- логічністю (послідовне викладення думки);
- точністю (відбір мовних засобів, що найбільше відповідають висловлюваному змісту);
- унормованістю (дотримання норм літературної мови);
- доречністю та доцільністю (використання мовних засобів відповідно до мети висловлювання та умов спілкування);
- помірною емоційністю.

Тому високу культуру мовлення поліцейського визначає досконале володіння літературною мовою, знання її норм у процесі спілкування.